

CCM604-KISWAHILI FASAHA KAZINI		
USTADI : KUTUMIA KISWAHILI FASAHA KAZINI		
RTQF DARAJA: 6	IDADI YA VIPINDI: 3	SAA ZINAZOFAA: 30
IDARA: ZOTE		MIKONDO: YOTE
WAKATI ILIPOANDALIWA: JANUARI 2017		WAKATI ILIPOKAGULIWA:

LENGO

Moduli hii inaeleza ujuzi na uwezo vinavyostahiliwa ili mwanafunzi aweze:

- Kutumia kimasimulizi na kimaandishi kiswahili fasaha katika kazi;
- Kutumia sanaa za fasihi simulizi kimasimulizi katika shughuli za kazi ;
- Kutumia umahiri wa fasihi andishi kimaandishi katika shughuli za kazi.

UJUZI WA AWALI

Ustadi wa kujadili mawasiliano mbali mbali ya kiofisi katika kiswahili.

KITENGO NA VIGezo VYA KITENGO

Kitengo kinaeleza mategemeo muhimu yanayohitajiwa.

Vigezo vya kitengo vimepangwa kupima ikiwa mwanafunzi anazingatia kitengo ifaavyo .

KITENGO	VIGezo VYA KITENGO
Mwishoni mwa moduli hii mwanafunzi atakuwa na uwezo wa:	
1. Kutumia tanzu za fasihi simulizi.	1.1 Uwezo wa kuorodhesha na kueleza tanzu za fasihi simulizi. 1.2 Uwezo wa kuelewa tanzu za fasihi simulizi katika kifungu cha habari. 1.3 Uwezo wa kutumia tanzu za fasihi simulizi katika hati za kazi.

2. Kutumia tanzu za fasihi andishi.	2.1 Uwezo wa kuorodhesha na kueleza tanzu za fasihi andishi. 2.2 Uwezo wa kutumia baadhi ya tanzu za fasihi andishi kimasimulizi. 2.3 Uwezo wa kutunga tanzu za fasihi andishi katika mazingira ya kazi.
3. Kutumia tamathali za usemi kimasimulizi na kimaandishi.	3.1 Uwezo wa kuorodhesha na kufafanua baadhi ya tamathali za usemi kimasimulizi na kimaandishi. 3.2 Uwezo wa kuelewa tamathali za usemi katika kifungu cha habari. 3.3 Uwezo wa kutumia tamathali za usemi kimasimulizi na kimaandishi kazini.

MUUNDO WA FUNZO

Muundo wa funzo hili unafafanua tegemeo la kila kitengo. Tegemeo hilo ni ujuzi na uwezo muhimu vinavyokusudiwa. Yanayohitajiwa kufundishwa kwa ajili ya kulenga tegemeo yalipangwa. Kuna njia mbali mbali katika kazi za mwanafuzi ambazo zinaongoza mwanafunzi na mkufunzi.

Kitengo cha 1: Kutumia tanzu za fasihi simulizi			Saa zinazofaa:10
Yanayotegemewa	Yaliyomo	Kazi ya mwanafunzi	Vifaa
1.1 Uwezo wa kuorodhesha na kueleza tanzu za fasihi simulizi.	Orodha na maana ya tanzu za fasihi simulizi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Semi, ✓ Nahau, ✓ Vitendawili, ✓ Nyimbo, ✓ Methali n.k. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kuorodesha tanzu za fasihi simulizi; ○ Kutoa maana ya tanzu za fasihi simulizi tofauti; ○ Kuonyesha maudhui na fani za tanzu za fasihi simulizi tofauti. 	<ul style="list-style-type: none"> - vitabu vya fasihi simulizi ; - vitabu vya habari za kiswahili; - Kanda (CD); - ubao; - chaki; - mtandao ; - kamusi ya kiswahili - kipazasauti;

<p>1.2 Uwezo wa kuelewa tanzu za fasihi simulizi katika kifungu cha habari.</p>	<p>Kifungu cha habari:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Msamiati; ✓ Tanzu za fasihi simulizi (Semi, Nahau, Vitendawili, Methali n.k.) ; ✓ Maudhui na fani za tanzu za fasihi simulizi tofauti. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kutega sikio; ○ Kuonyesha binafsi tanzu za fasihi simulizi; ○ Kuonyesha tanzu za fasihi simuliri katika makundi; ○ Kujadili maudhui na fani za tanzu simulizi tofauti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vitabu vya fasihi simulizi; - Vitabu vya habari za Kiswahili; - Kanda (CD) ; - Ubao; - Chaki; - Mtandao; - Kamusi ya Kiswahili; - Kipazasauti.
<p>1.3 Uwezo wa kutumia tanzu za fasihi simulizi katika hati za kazi.</p>	<p>Matumizi ya tanzu mbali mbali za fasihi simulizi katika hati za kazi :</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Utowaji wa hoja; ✓ Utungaji wa hotuba; ✓ Utungaji wa Simu ya mdomo; ✓ Uwasilishaji wa kumbukumbu za mkutano; ✓ Uwasilishaji wa ripoti. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kutumia tanzu za fasihi simulizi kwa kutoa hoja katika mkutano; ○ Kutumia tanzu za fasihi simulizi katika utungaji wa: hotuba, Simu ya mdomo, n.k ○ Kutumia tanzu za fasihi simulizi katika uwasilishaji wa: ○ Kumbukumbu za mkutano, Ripoti, ○ n.k. ○ 	<ul style="list-style-type: none"> - Vitabu vya fasihi simulizi; - Vitabu vya habari za Kiswahili; - Kanda (CD); - Ubao; - Chaki; - Mtandao; - Kamusi ya Kiswahili; - Kipazasauti; - Kinazasauti

Kitengo cha 2: Kutumia tanzu za fasihi andishi			Saa zinazofaa:10
Yanayotegemewa	Yaliyomo	Kazi ya mwanafunzi	Vifaa
2.1 Uwezo wa kuorodhesha na kueleza tanzu za fasihi andishi.	Orodha na maana ya tanzu za fasihi andishi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Hadithi fupi, ✓ Riwaya, ✓ Tamthilia, n.k. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ○ Kutoa msamiati maalum; ○ Kugundua maudhui na fani za tanzu za fasihi andishi tofauti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vitabu vya fasihi ya kiswahili; - Kanda (CD); - Mtandao; - Kamusi ya kiswahili; - Ubao; - Chaki.
2.2 Uwezo wa kutumia baadhi ya tanzu za fasihi andishi kimasimulizi.	Baadhi ya tanzu za fasihi andishi zenye maumbile ya kimasimulizi: Hadithi fupi, Tamthilia, Nyimbo, Ushairi n.k. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Msamiati; ✓ Sifa za utanzu; ✓ Maudhui na fani za tanzu andishi tofauti. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kusoma tanzu za fasihi andishi; ○ Kutambua aina ya utanzu ; ○ Kujadili maudhui na fani za tanzu andishi tofauti; ○ Kutoa lugha picha mbali mbali. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vitabu vya fasihi ya kiswahili; - Kanda (CD); - Mtandao ; - Kamusi ya kiswahili; - Ubao; - Chaki.
2.3 Uwezo wa kutunga tanzu za fasihi andishi katika mazingira ya kazi.	Mbinu za utungaji wa fasihi andishi kwenye mazingira ya kazi: <ul style="list-style-type: none"> • Mchoro/sehemu kuu; • Muundo wa sentensi; • Lugha... 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kutumia mbinu zifaazo kwa kutunga: ○ Kutoa mchoro ya tanzu za fasihi maalum; ○ Kutunga sentensi/aya fupi kwa kutumia lugha ya picha; ○ Kutunga tanzu za fasihi andishi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vitabu vya fasihi ya kiswahili; - Kanda (CD) ; - Mtandao; - Kamusi ya kiswahili; - Ubao; - Chaki.

Kitengo cha 3: Kutumia tamathali za usemi kimasimulizi na kimaandishi.			Saa zinazofaa:10
Yanayotegemewa	Yaliyomo	Kazi ya mwanafunzi	Vifaa
3.1 Uwezo wa kuorodhesha na kufafanua tamathali za usemi.	Orodha na maana ya baadhi tamathali za usemi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sitiari, ✓ Tashihisi/uhaishaji, ✓ Takiriri, ✓ Tasifida, ✓ Tashbiha, ✓ Kejeli, ✓ N.k. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ○ Kutofautisha fani na maudhui za tamathali za usemi; ○ Kueleza sentensi zenye ○ Tamathali za usemi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vitabu vya kiswahili; - Vitabu vya fasihi ; - Kanda (CD) ; - Ubao; - Chaki; - Kipazasauti; - Kinasa-sauti.
3.2 Uwezo wa kuelewa tamathali za usemi katika kifungu cha habari	Kifungu cha habari kinachotumia tamathali mbali mbali za usemi: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Msamiati; ✓ Tamathali mbali mbali za usemi; ✓ Tafsiri ya kifungu cha habari. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kusoma /Kutega sikio kifungu cha habari; ○ Kutoa thamathali za usemi zilizotumiwa; ○ Kueleza kifungu cha habari (kwa lugha ya kawaida). ○ ○ 	<ul style="list-style-type: none"> - Vitabu vya fasihi simulizi; - Vitabu vya habari za Kiswahili; - Kanda (CD); - Ubao; - Chaki; - Mtandao; - Kamusi ya Kiswahili; - Kipazasauti; - Kinazasauti.
3.3 Uwezo wa kutumia tamathali za usemi kimasimulizi na kimaandishi kazini.	Matumizi ya tamathali mbali mbali za usemi katika utungaji wa hati za kikazi : <ul style="list-style-type: none"> ✓ Utowaji wa hoja; ✓ Utungaji wa hotuba ; ✓ Utungaji wa simu ya mdomo; ✓ Uwasilishaji wa kumbukumbu za mkutano; ✓ Uwasilishaji wa ripoti. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kuigiza mkutano wa kikazi kwa kutumia baadhi ya tamathali za usemi katika majadiliano; ○ Kutunga hotuba, simu ya mdomo kwa kutumia tamathali za usemi; ○ Kutumia tamathali za usemi mbali mbali katika uwasilishaji wa: Kumbukumbu za mkutano, 	<ul style="list-style-type: none"> - Vitabu vya fasihi simulizi; - Vitabu vya habari za Kiswahili; - Kanda (CD); - Ubao; - Chaki; - Mtandao; - Kamusi ya Kiswahili;

		Ripoti, n.k.	- Kipazasauti; - Kinasa-sauti.
--	--	--------------	-----------------------------------

MAREJEO:

1. Nkwera F.V.M.(1985). Sarufi na Fasihi Sekondari na Vyu, Tanzania Publishing House, Dar es Salaam.
2. TUKI (2004), Kamusi ya Kiswahili Sanifu. Dar Es Salaam: Oxford University Press
3. Wamitila, K.W.(2003), Kamusi ya Fasihi, Istilahi na Nadharia. Nairobi: Focas Book
4. Hassan O. Ali& Ali Mazrui (2004). Teach yourself Swahili.Nairobi: Oxford University Press.

MWONGOZO WA TATHIMINI TATHIMINI ENDELEZI/ARIFU

Kitengo	Vigezo vya kitengo	Aina za thibitisho	Maelezo ya kazi	Yatakayochungunzwa	Matokeo		Maoni
					Ndiyo	Hapana	
1 Kutumia tanzu za fasihi simulizi.	1.1 Kuorodhesha na kueleza tanzu za fasihi simulizi.	➤ Thibitisho simulizi ➤ Kanda ya filamu	- Kusoma makala	• Orodha ya tanzu za fasihi simulizi;			
				• Maana ya tanzu za fasihi simulizi tofauti;			
				• Maudhui na fani.			
	1.2 Kuelewa tanzu za fasihi simulizi katika kifungu cha habari.	➤ Thibitisho simulizi ➤ Kanda ya filamu	- Ufahamu na ufupisho	• Zingatiao la mawazo makuu			
				• Muhtasari wa habari			
	1.3 Kutumia tanzu za fasihi simulizi katika hati za kazi.	➤ Thibitisho simulizi ➤ Kanda ya filamu	- Utungaji, - Mdahalo.	• Lugha fasaha			
• Hoja za maarifa							
• Walengwa							

2 Kutumia tanzu za fasihi andishi.	2.1 Kuorodhesha na kueleza tanzu za fasihi andishi.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thibitisho andishi ➤ Kanda ya filamu 	- Kusoma makala	• Orodha ya tanzu za fasihi andishi;			
				• Maana ya tanzu za fasihi andishi tofauti;			
	2.2 Kutumia baadhi ya tanzu za fasihi andishi kimasimulizi.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thibitisho andishi ➤ Thibitisho simulizi ➤ Kanda ya filamu 	- Ufahamu - Ufupisho	• Zingatia la mawazo makuu			
				• Muhtasari wa habari			
				• Lugha fasaha			
	2.3 Kutunga tanzu za fasihi andishi katika mazingira ya kazi.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thibitisho andishi ➤ Thibitisho simulizi ➤ Kanda ya filamu 	- Utungaji	• Mchoro/sehemu kuu;			
				• Muundo wa sentensi;			
				• Mtindo wa lugha			
	3 Kutumia tamathali za usemi kimasimulizi na kimaandishi.	3.1 Kuorodhesha na kufafanua baadhi ya tamathali za usemi kimasimulizi na kimaandishi.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thibitisho andishi ➤ Thibitisho simulizi ➤ Kanda ya filamu 	- Kusoma makala	• Orodha ya baadhi ya tamathali za usemi		
• Maana ya baadhi ya tamathali za usemi							
3.2 Kuelewa tamathali za usemi katika kifungu cha habari.		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thibitisho andishi ➤ Thibitisho simulizi ➤ Kanda ya filamu 	- Kusoma makala	• Ugunduzi wa tamathali za usemi katika kifungu cha habari.			
				• Ufafanuzi wa sentensi			
3.3 Kutumia tamathali za usemi		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thibitisho andishi 	-Utungaji	• Mara tamathali za usemi zinapotumiwa			

	kimasimulizi na kimaandishi kazini.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thibitisho simulizi ➤ Kanda ya filamu		<ul style="list-style-type: none"> • Matumizi timamu ya tamathali za usemi			
--	-------------------------------------	---	--	---	--	--	--